

LONDA

2021

Ripoti ya Benin Haki za Dijitali na Ujumuishaji

LONDA

RIPOTI YA BENIN HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI 2021

UCHAPISHAJI WA PARADIGM INITIATIVE

Imechapishwa na Paradigm Initiative

374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria

Email: media@paradigmhq.org

www.paradigmhq.org

Iliyochapishwa mnamo Mei 2022

Ripoti iliyotolewa na Abedje Sinatou Saka

Timu ya Uhariri: 'Gbenga Sesan, Kathleen Ndong'mo, Hlengiwe Dube, Margaret Nyambura

Ndung'u, Mawaki Chango, Nnenna Paul-Ugochukwu and Thobekile Matimbe.

Ukurasa wa jalada uliofanywa na Kenneth Oyeniya

Iliyoundwa na Luce Concepts

Picha na Pexels

This publication may be reproduced for non-commercial use in any form provided due credit is given to the publishers, and the work is presented without any distortion.

Copyright © 2022 Paradigm Initiative

Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

JEDWALI LA YALIYOMO

01

UFUPISHO

02

UTANGULIZI

KANUNI YA KIDIJITALI INAYOZUNGUMZIWA

04

UCHAGUZI BILA KUZIMWA KWA MTANDAO

UFIKIAJI WA MTANDAO WA BEI NAFUU

06

MAPENDEKEZO YA KUZINGATIA

LONDA

RIPOTI YA BENIN HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI 2021

UCHAPISHAJI WA PARADIGM INITIATIVE

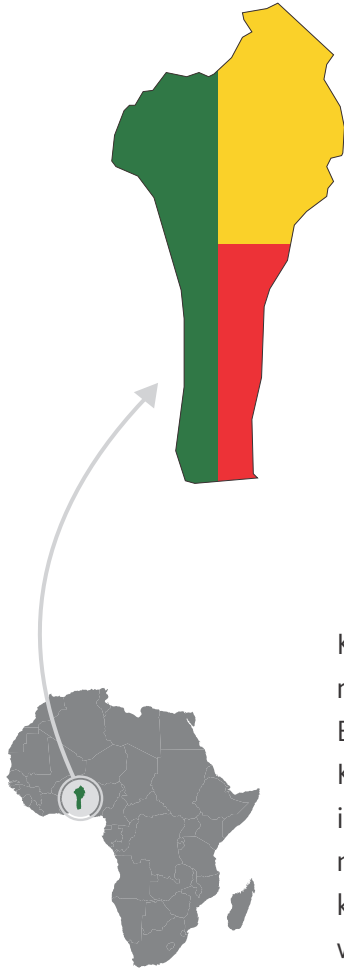
UFUPISHO

Kati ya marekebisho ya kanuni ya kidijitali na hatari ya kuukata mtandao wakati wa uchaguzi, 2021 umekuwa mwaka wa matukio mengi kwenye wavuti ya Benin.

Ripoti hii inawasilisha hali ya haki za kidijitali nchini Benin mwaka wa 2021. Inaonyesha hatari za kanuni za sasa za kidijitali kwa viongozi watoa maoni na wanahabari. Pia inaangazia ugumu wa kufikia mtandao kutokana na gharama ya mtandao pamoja na uhamasishaji mkubwa wa kukabiliana na kuzimwa kwa mtandao wakati wa uchaguzi.

Changamoto hizi lazima zisukume mamlaka kuandaa tafakari ya pamoja ya kweli na wahusika wote karibu na maandishi ya kisheria, ambayo kanuni za kidijitali inawakilisha. Serikali lazima pia ihakikishe uwazi zaidi kuhusu ratiba ya ushuru wa waendeshaji simu.

UTANGULIZI

HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI YA NCHI YA BENIN

Katika nchi kadhaa za Kiafrika, matumizi makubwa ya mitandao ya kijamii na raia yanaambatana na viwango vya sheria vinavyozidi kuwa vikwazo. Nchini Benin, mijadala kuhusu kanuni za kidijitali ni ya mvutano, ambapo Asasi za Kiraia (AZAKI) zinaomba kufanyiwa marekebisha. Katika muktadha huu, imeelezwa kwa ufupi, lakini maswali yanaendelea kuulizwa. Wasiwasi mkubwa ni iwapo kanuni hii ya kidijitali ni unaridhisha kwa uhuru wa kujieleza na kuna hofu kwamba unaweza kutumika kuzuia haki za wanahabari.

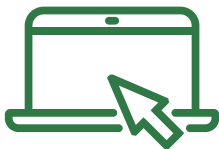
Kanuni ya kidijitali katika Jamhuri ya Benin iliyoanzishwa na Sheria Na. 2017-20 sio suala pekee la mwaka uliopita. Katika mwaka huu wa uchaguzi, watumiaji wa huduma za kidijitali walijaribu kuonya dhidi ya uzimwaji mbaya wa mtandao. Kwa kuongeza, kila mtu anapaswa kuwa na upatikanaji sawa wa mtandao wakati wa kuangalia gharama inayohusika.

KANUNI YA KIDIJITALI INAYOZUNGUMZIWA

Mwaka 2020 ulianza kwa kukamatwa kwa wanahabari wawili kufuatia shughuli zao mtandaoni na kuzinduliwa kwa zaidi ya huduma 250 za kielektroniki ambazo ziliibua masuala mengi (usalama, ulinzi wa data ya kibinafsi, n.k.) ambayo tulitaja katika ripoti ya awali ya 2020.¹

Ili kutathmini mwaka wa 2021, kuna haja ya kuangalia kwa ufupi matukio ya 2020. Mnamo Desemba 10, 2020, bunge la Benin lilijadili na kupitisha Sheria ya 2020-35 ya kurekebisha Kanuni ya Dijitali katika Jamhuri ya Benin. Inarekebisha na kukamilisha masharti ya Sheria Na. 2017-20 ya tarehe 20 Aprili 2018 kuhusu Kanuni ya Dijitali katika Jamhuri ya Benin katika vifungu vyake. 121, 125 and 464.²

250

ZA KIELEKTRONIKI AMBAZO ZILIBUA MASUALA MENGI

1. <https://paradigmhq.org/report/londa-benin-haki-za-dijitali-na-ujumuishaji-2020-ripoti/?lang=fr>

2. <https://www.afapdp.org/wp-content/uploads/2018/06/Benin-Loi-2017-20-Portant-code-du-numerique-en-Republique-du-Benin.pdf>

Marekebisho hayo yanahusu punguzo kutoka tisa hadi watano ya idadi ya washauri wa Mamlaka ya Mawasiliano ya Kielektroniki na Udhhibiti wa Posta (Arcep), kupunguza kutoka kumi na moja hadi nane ya idadi ya wanachama wa Mamlaka ya Kuhifadhi Data hadi tabia binafsi (Apdp) na badala ya jina la “Waziri wa Mawasiliano ya Kielektroniki na Posta” na “Waziri anayehusika na Mawasiliano ya Kielektroniki.”

Rasmi, huu ni mfumo wa kisheria unaofaa kwa maendeleo ya kidijitali.

Hata hivyo, Amnesty International Benin katika ripoti yake ya Desemba 10, 2021 kuhusu hali ya haki za binadamu nchini Benin mwaka 2021 ilisikitishwa na ukweli kwamba waandishi wa habari wanaendelea kufunguliwa mashtaka kwa misingi ya kanuni za kidijitali. Msamaha unabainisha kuwa marekebisho ni muhimu hasa ya masharti ambayo yanazuia uhuru wa kujieleza. Kwa hakika, wanaoshutumiwa kwa unyanyasaji wa kielektroniki, wanahabari Patrice Gbaguidi na Hervé Alladé (mhariri mkuu na mmiliki wa gazeti la kibinafsi la kila siku Le Soleil Benin Infos) wamekuwa gerezani tangu Novemba 2021. CPJ akasema:

Wanadaiwa kukiuka kanuni za kidijitali za Benin, ambazo zilianza kutumika Aprili 20, 2018, kwa sababu ripoti yao kuhusu madai ya makosa ya afisa wa umma ilisambazwa kwenye mitandao ya kijamii,”

Ripoti hii iliyochapishwa mnamo Agosti 25, 2021, ilitokana na malalamiko yaliyowasilishwa na mtu husika, Marcellin Laourou, afisa wa forodha wa Benin.

Mnamo Desemba 21, Tume ya Haki za Kibinadamu ya Benin ilitoa ripoti yake ya shughuli ya 2020-2021 kwa manaibu. Mwisho, inaashiria kupungua kwa uhuru wa kujieleza. Katika suala la kanuni za kidijitali ambazo anawauliza wabunge kuzisoma tena. “Vifungu kadhaa kandamizi vya sheria hii vinahatarisha uhuru wa kujieleza na uhuru wa vyombo vya habari nchini Benin,” Anazungumza Kamishina.

Benin inashika nafasi ya 114 kati ya nchi 180 katika Fahirisi ya Uhuru wa Vyombo vya Habari Duniani iliyochapishwa na Wanahabari Wasio na Mipaka (RSF) mwaka 2021. Nchi imepoteza nafasi 36 tangu 2016. Katika orodha hii, Nigeria pia imeshuka kutoka nafasi 5 ikilinganishwa na 2020.

114th
FAHIRISI YA UHURU WA VYOMBO VYA HABARI DUNIANI

Mnamo Mei 3, 2021, Siku ya Uhuru wa Vyombo vya Habari Duniani, RSF ilitoa wito kwa mamlaka ya Benin kurekebisha Kanuni za Kidijitali. “Maandiko haya yasitumike kuwaweka kizuizini waandishi wa habari kiholela, jambo ambalo limechangia kwa kiasi kikubwa Benin kushuka kwa nafasi katika Fahirisi ya Uhuru wa Vyombo vya Habari katika miaka ya hivi karibuni,” RSF inabainisha kwenye tovuti yake.

Kanuni ya Dijitali ilikubaliwa ili kuzipa kampuni na wawekezaji uhakika wa kisheria thabiti huku ikiwahakikishia raia ulinzi wa hali ya juu ili kujenga imani yao katika huduma za kidijitali. Ni maandishi makuu ambayo ni gumzo katika bara la Afrika.

Wakati Kanuni imeanza kutumika, matarajio inayoruhusu kuzingatia haizuii kwamba matumizi yake yamezingirwa na matatizo, anabainisha mwanasheria Julien Comlan Hounkpè in Ciomag.³

Pia, kwa upande wa pili, “*uingiliaji kati wa mbunge haukuzingatia wito wa mashirika ya haki za binadamu na wanataaluma wa vyombo vya habari, kwa usomaji upya wa Kanuni za Kidijitali.*” Na Harold Adjaho, rais wa Benin wa Internet Society, “*marekebisho ya hivi punde ya kanuni ya kidijitali sio muhimu sana. Haikuwa na athari kubwa kwa masuala ya kiserikali.*”

UCHAGUZI BILA KUZIMWA KWA MTANDAO

Mnamo 2020, muungano wa Access Now wa #KeepItOn ulirekodi kufungwa kwa huduma 155 katika nchi 29, zikiwemo 10 barani Afrika. Nchini Benin, miezi miwili kabla ya uchaguzi wa rais mwezi Aprili 2021, Uongozi wa Benin wa Jumuiya ya Mtandao ilianzisha kampeni kwa kutumia hashtagi yenye kibwagizo cha #CoupezPasInternet (#DontCutInternet) ili kuepusha kuzimwa tena kwa mitandao siku ya uchaguzi. Wakati wa uchaguzi, uongozi wa Benin ulitumia zana mbalimbali kufuatilia trafiki na muunganisho wa Intaneti. Hakuna fujo zilizotokea siku ya uchaguzi. “*Mimi, kwa moja, nadhani tuliwazuia kusimamisha huduma [na kuwafanya wafikirie]. Tulizingatia matokeo ya kiuchumi ambayo upunguzaji unaweza kuwa nayo. Serikali inasukuma mageuzi ya kiuchumi na, nadhani walielewa kuwa kama wangepunga mtandao wakati huu ingekuwa hali mbaya,*” Akizungumza Harold Adjaho, rais wa shirika la Jumuiya ya Mtandao nchini Beninese.

155
**KUFUNGWA KWA HUDUMA
KATIKA NCHI 29**

UFIKIAJI WA MTANDAO WA BEI NAFUU

Mnamo Novemba 8, 2021, wanaharakati vijana wa Benin wanaoungwa mkono na wanamuziki wasanii kama Crisba na Siano Babassa, walitoa wito kwa mitandao ya kijamii kupunguza gharama za muunganisho wa intaneti nchini Benin kwa kampeni ya #1gigafavi. Wito huo ulielekezwa kwa waendeshaji wa simu na mamlaka za udhibiti.

Ombi liko wazi: malipo ya Giga 1 ya data kwa 500fcfa (chini kidogo ya euro 1). Kulingana na makadirio ya watumiaji kadhaa, leo unapolipa 500 fcfa, una wastani wa 400 MB kuvinjari mtandao. Kwa hivyo wa mwisho wanataka mara mbili ili kuwa na wakati zaidi wa kutoa mafunzo, kuchapisha mabaraza au kufanya biashara ya mtandaoni.

Watumiaji wengi wa mtandao walikuwa wepesi kushutumu bei ya vifurushi. Mmoja wao anaandika: “*Kwa sababu vifurushi vya mtandao ni ghali, hatuwezi tena kufanya kazi ipasavyo. Vifurushi vya mtandao vikiwa vya gharama kubwa, hatuwezi tena kutekeleza shughulizetu za mtandaoni. Kwa sababu vifurushi vya mtandao ni ghali, wakati mwingine hatuwezi kusaidia wasanii wetu kwa kutazama na kushiriki kazi zao. Kagua viwango na kasis zako.*”

3. <https://cio-mag.com/code-du-numerique-au-benin-decryptage-du-specialiste-julien-coomlan-hounkpe-sur-la-loi-modificative/>

Ombi lililochapishwa na Joachim Sehonou, mmoja wa washiriki katika kampeni hiyo, lilikusanya sahihi zaidi ya 3000. *“Tunataka bei zishuke. Naomba mamlaka katika ngazi mbalimbali zituunge mkono katika mapambano haya,”* aliandika kwenye ukurasa wa maombi.

Watumiaji wa mtandao pia wametoa wito wa kususia waendeshaji huduma kwa urahisi ili kuwalazimisha kukagua upya orodha yao ya bei.

Kwa kujibu uchapishaji wa mtumiaji wa Intaneti ambaye alikosoa gharama ya juu ya muunganisho wa Mtandao, mhudumu mkuu wa simu nchini alipendekeza kuwa mabadiliko ya ushuru ni jukumu la mamlaka ya udhibiti wa mawasiliano ya simu. Alikubali, siku chache baadaye, kwamba alikuwa huru kutumia viwango vya chaguo lake.

Kulingana na Ramanou Biaou, mtaalamu wa mtafiti wa mtandao na rais wa zamani wa Jumuiya ya Mtandao nchini Benin (ISOC Benin), *“Lazima tuhakikishe kuwa kushuka kwa gharama ya muunganisho wa Mtandao hakushushi ubora wa mitandao.”* Kama ilivyoelezwa na meneja wa zamani wa wanachama wa Benin wa Jumuiya ya Mtandao, watumiaji na mashirika ya kutetea haki za kidijitali lazima wakusanye katika muungano ili kushughulikia ombi kwa watendaji wa kiuchumi na kisiasa kupunguza gharama ya juu ya kufikia Mtandao.

Hakika, ni muhimu kupunguza gharama za mtandao, tunawezaje kuhalalisha kutoza Gigabaiti katika kiwango cha 500 FCFA. Nini kitatokea kwa bei kesho?

“Tunahitaji kujua gharama halisi za muunganisho wa Mtandao unaostahili kuonesha umuhimu wake, hisa iliyokusanywa na Serikali, waendeshaji na gharama halisi zisizobadilika zinazohusishwa na matengenezo na utendakazi sahihi wa mtandao.”

Mnamo 2018, pamoja na kampeni ya [#TaxePasMesMo](#), Chama cha Wanablogu wa Benin na mashirika ya kiraia tayari wametoa wito wa kupunguza gharama za uunganisho wa intaneti.

Ikilinganishwa na mwaka wa 2020, tumeshuhudia nchini Benin mwaka wa 2021 nia ya kisiasa ya kuboresha mfumo wa kisheria unaohusiana na matumizi ya teknolojia ya kidijitali na msimbo wa kidijitali kwa usahihi.

“
**Ni muhimu kupunguza
gharama za mtandao.**”

MAPENDEKEZO YA KUZINGATIA

Licha ya juhudi hizo, kama mwaka 2020, waandishi wa habari wa Benin wamefunguliwa mashtaka katika kuendeleza kutekeleza shughuli zao. Kwa hiyo ni dharura kwamba:

- Marekebisho ya kweli ya kanuni za kidijitali kufanyika kwa kushauriana na mashirika ya kiraia.
- Ili kufanya kanuni ya kidijitali ijulikane vyema, itakuwa muhimu kutoa mafunzo na kuongeza ufahamu wa wahusika mbalimbali katika mfumo ikolojia na idadi ya watu.
- Kuna haja ya kupitisha sheria zenye vikwazo kuhusu uhuru wa kujieleza ili kuepuka kukatizwa kwa mtandao wakati wa vipindi vya uchaguzi.
- Mashirika ya kiraia lazima pia yaunde uhusiano na vyombo vya habari ili kuviunga mkono na kufanya kazi zao zijulikane vyema.
- Gharama ya juu sana ya muunganisho wa dijitali imekuwa kwa miaka kadhaa tatizo halisi nchini Benin. Kwa hivyo waendeshaji simu lazima wakague ratiba yao ya ushuru ili kuruhusu ufikiaji rahisi na usawa kwa mtandao na kufanya kazi katika kuongeza ufikiaji wa mtandao.
- Bunge pia linahimizwa kupitisha sheria ya kukuza, kudhamini na kuimarisha upatikanaji wa mtandao kwa wote.

***Kuna haja ya kupitisha sheria zenye vikwazo kuhusu
uhuru wa kujieleza ili kuepuka kukatizwa kwa
mtandao wakati wa vipindi vya uchaguzi.***

Londa 2021 inapanua ripoti ya mwaka jana na matokeo kutoka kwa nchi 22 zinazochunguza mada za faragha, uhuru wa kujieleza, ufikiaji wa habari, mgawanyiko na kutengwa, mabadiliko ya kidijitali, uwezo wa kumudu bei, jinsia na mengine ndani ya mifumo iliyopo ya sheria na dhidi ya msingi wa mgawanyiko wa dijitali unaoongezeka. Toleo hili linanasa mapengo na kutoa mapendekezo ili kufikia Afrika iliyojumuishwa kidijitali na inayoheshimu haki.

Paradigm Initiative

374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria

Email: media@paradigmhq.org

www.paradigmhq.org

     @ParadigmHQ